

CIJENA lista: U pretplati
za čitavu god. K 36.—,
za polugodište K 18.—,
za tromjesečje K 9.—, mje-
sečno K 3.60, u malo-
prodaji 12 f. pojedini broj.
OGLASI primaju se u
opravi lista trg Cusloza 1.

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 5 sati jutro.

HRVATSKI LIST 12 h. f
u nakladnoj tiskari JOSEF
KRMPOČIĆ u Puli, trg
Cusloza 1. Uredništvo:
Sibanska ulica br. 24. —
Odgovorni urednik JOSEF
HAIN u Puli. — Ruko-
pisi se ne vraćaju. *

Godina III.

U Puli, nedjelja 7. listopada 1917.

Broj 807.

Njemačka zastupnička kuća.

Socijalno-demokratska Interpelacija o političkoj agitaciji u vojsci. — Burni prizori u komori.

Berlin, 6. (D. u.) Državni je sabor raspravljao danas o interpelaciji socijalnih demokrata, koja se tiče svenjemačke agitacije u vojsci. Sa ovom je interpelacijom u savezu druga interpelacija socijalnih-demokrata, tičuća se naredbe generalnog zapovjedništva, na temelju koje naredbe se pravo udruživanja i sakupljanja jednostrano primjenjuje u prilog svenjemačke propagande. Kod obrazloženja interpelacije upućuje zast. Landsberg na to, da svenjemačke težnje vode kroz nebroj puteva i to uz odlučno sudjelovanje oblasti, koje su uvijek isticale, da se vojska ne smije miješati u politiku. Iz sviju strana Njemačke dolazi zapostavljenika bili prisiljeni, da pristupe „domoljubnoj“ stranci. Govornik nabroja više primjera, da dokaže, kako se u vojsci, a da to trpe pretpostavljeni, spisima, predavanjima itd. tjera agitacija, napere na odluci drž. sabora od 19. srpnja. Ratni ministar Stein odgovara na interpelaciju. Odmah u početku svog govora izazvao je burno protivuriječje na lijevici, koje se opetuje skoro kod svake rečenice.

Predsjednik je samo teškom mukom mogao uspostaviti mir. Ministar izvodi: Agitaciju u vojsci, vodjenu u političke svrhe, ne trpi niti on niti vojno vodstvo. (Poricanje kod socijalnih demokrata). Prosvijećivanje vršilo se je u vojsci od početka rata te se i sada vrši. No isto se kreće u posve drugom smjeru i ide za posve drugim ciljevima. Obzirom na neprijateljske laži, koje bacaju na nas krivnju radi rata, moralo se je vojnicima razjasniti prave uzroke rata, namjere neprijatelja i posljedice izgubljenog rata. Sve se je ovo činilo za vrijeme naukovnih sati. Sredstva, koja su bila primjenjena, bila su svuda jednaka. U vodećim mislima vojnog vodstva nema ni trunka o politici. Znademo, da neprijateljski agenti rade u državi mnogim sredstvima oko toga, da u naš narod posiju neslogu i nestalnost. Ovo prosvijećivanje, koje se vrši u u vojsci, nastavit će se u domovini. Koliko je meni poznato prekoračena je granica i u tom obziru. I tamo se je nastupilo protiv istoga, čim se je o tome doznalo. Zamjenik drž. kancelara, koji je na to počeo govoriti, izazivlje skoro svakom riječi burne medijupoklike na lijevici. Drž. kancelar, veli govornik, jedini je sa ratnim ministrom i sa svim vojničkim uredima u tome, da se politika ne smije unášati u vojsku. Zastupnik Landsberg upravio je na državnog kancelara veoma oštar poziv, neka se jasno izjavi, kakovo stanovište zauzima naprama domoljubnoj stranci. Drž. kancelar, koji je svakako preopterećen važnim državnim poslovima, nije imao zgode, da dodje ovamo, e bi odgovorio na interpelaciju. Ja imam dosta odlučnosti, da na nju odgovorim. U riječima zast. Landsberga nikjesam čuo poziva, neka drž. kancelar udari pioletstvom njemačku domoljubnu stranku. Ako se to nije dogodilo, onda nije treba izgubiti više niti riječi. Mogu vas pomiriti ako imate povjerenja u ljude, koji stoje na čelu vojne uprave i državne vlade. (Živahni povici. Povici: „Ne, nemamo ga!“), tad nema smisla, da vam i dalje govorim“. Drž. tajnik prekida svoj govor, te prilično uzrujan ostavlja govorničku tribinu. Malo zatim ostavio je i dvoranu. Na predlog socijalnih demokrata raspravlja se o interpelaciji. Zast. Tramborn (centrum) izjavlja, da su svi zastupnici centroma odbili da kao članovi pristupe domoljubnoj stranci „Postavljamo se odlučno i jednoglasno na stanovište odgovora papinu notu, kako bi na taj način učinili sve, što je u našoj snazi, da njemačkoj domovini zagarantujemo častan mir“. (Živahno odobravanje.) Dr. Thoma (narodni liberalac) vidi u „domoljubnoj“ stranci samo organizaciju prosvjeda proti načinu, kako se ima težiti za mirom. Zast. pl. Graefe (konzervativac) označuje „domoljubnu“ stranku kao navalu na akciju u krugovima pučanstva i na prenapetost mirovne agitacije. Zast. Haas (pučka napredna stranka) prosvjeduje proti izvodima ratnog ministra te izjavlja, da nije

pravo, da u istom času, kada državni kancelar nešto obećaje, zastupa ratni ministar posve protivno stanovište. Ako prosvjeduemo proti svenjemačkoj agitaciji u vojsci i u domovini, tad se to ne vrši u interesu naše stranke. Držimo, da uslijed te agitacije trpi domovina, a s njome i vojska. Zast. Werner (njemačka frakcija) brani ciljeve i nastojanja njemačke „domoljubne“ stranke. Nato se daljnje vijećanje o interpelaciji odgrađa na sutra.

Austrijska zastupnička kuća.

B e č, 5. Pravosudni je odbor nastavio danas raspravu o zakonskoj osnovi glede brige za mladež. Tečajem je rasprave prihvatio ministar pravosudja riječ i uputio na prešnost ovoga predloga.

Govor grofa Czernina.

A m s t e r d a m, 5. „Nieuwe van den Dag“ piše u uvodnom članku o govoru grofa Czernina: Vremenska istodobnost vijesti o novom mirovnom koraku pape sa važnim govorom grofa Czernina nije možda nikakav slučaj. Govor nam se grofa Czernina čini velikim korakom unaprijed na putu do mira.

A m s t e r d a m, 5. Na govor grofa Czernina naglašuje „Westminster Gazette“: Ova konstelacija Europe, koju on tolikom jasnoćom razvija, jest i naš cilj, i njezin će prihvati u ma bilo kojem konkretnom koraku biti kamen kušnje za odluku o miru. Taj novi red mora biti osnovan na osnovi, koju će prihvatiti svi narodi, što kod toga sudjeluju, kao pravednu i pošteno uspostavu i odštećenje. Ne bi moglo biti nikakove zagarantirane osnove i nikakove prave pomirbe, kad se polovično pravo ne bi popravilo. Mi ćemo simpatijom pratiti, da li će grof Czernin uporabljati svoj upliv, kako bi se njemačka uvjeravanja pretvorila u praksu. Medjutim ćemo dobro učiniti, da se ne podajemo nikakvim obmanama glede naše zadaće, ili da izgubimo iz očiju činjenicu, da se mora ova zadaća pospješivati i nadalje argumentima, kakove provadjamo na zapadnoj fronti.

B e r l i n, 5. U listu „Deutsche Tageszeitung“ vraća se grof Reventlov ponovno na to, da se kod govora grofa Czernina radi o novoj mirovnoj ponudi. Program grofa Czernina označuje grof Reventlov nejasnim, protuslovnim i nemogućim, čim se ga omjeri o prave odnošaje. Grof Reventlov misli, da se ruka, koja je već često posegnula bila u prazninu, ovdje opet jednom ispružila, a naši bi neprijatelji eto opet kazali: „Samo odvažnosti, doskora će ići sa središnjim vlastima prema kraju! Ove ne vjeruju više na svoju pobjedu i ne će politički nikakove pobjede!“

A m s t e r d a m, 5. „Nieuwe van de Dag“ javlja iz Rima, da su kod dogovora, koji su se prošle nedjelje održavali pod predsjedništvom pape glede položaja, koji je nastao uslijed mirovne note središnjih vlasti, sudjelovali kardinal državni tajnik Gaspari, morakovski nuncij Frithwirt, kardinal Scapinelli i Mery del Val, te tajnik Gasparri Tedeschi. Može se uvjeriti, da će Sveta Stolica nastaviti mirovno djelo.

L u g a n o, 6. (D. u.) Govor grofa Czernina doveo je talijansko novinstvo u očitu veliku nepriliku, koju hoće da svlada šutnjom. „Giornale d'Italia“ veli, da je govor više proračunan za austro-ugarsko javno mnijenje nego za inozemstvo. „Corriere della Sera“ piše: Grof Czernin nudi u neograničenoj iskrenosti humanitarna priznanja, da ih polože na rane Europe. Samo neće da popusti obzirom na neprijateljske zahtjeve, koji se tiču područja te hoće da austro-ugarsko područje bude od neprijatelja napušteno.

Tragičan slučaj u taborištu kod Leibnitza.

G r a z, 4. Iz Leibnitza javljaju: Od nekog se je vremena ovamo opažalo među bjeguncima u bjegunačkom taboru u Wagni neko gibanje. Osobito mladež se je ponašala veoma prkosno proti uredbama uprave. I inače je dolazilo do kojekakvih nepodopština, a konačno dapače i do razmirica, uslijed kojih je uprava bila prisiljena, da povede istragu. Na temelju te istrage

imalo je danas popodne biti po oružništvu uhvaćeno više mladića, koji su bili kolovodje tog pokreta. Kad su oružnici osvanuli u taborištu, primio ih je više stotina osoba, ponajviše žena, divljom vikom. Ponašanje je množice postajalo sve pobornijim. Konačno je umolilo oružništvo množicu, da se umiri. No do toga nije došlo, nasuprot, ponašanje je uzrujanih ljudi postajalo sve pogibelnijim. Kad je konačno počelo padati kamenje proti oružništvu, uporabilo je ovo oružje. Kod toga je bio jedan dječak hicem tako teško pogodjen, da je doskora izatoga umro. Pod utiskom se je tog događaja mogao mir opet uspostaviti.

G r a d a c, 6. (D. u.) Od novina objavljeni tragični događaj u bjegunačkom taboru u Wagni od dne 4. t. m. izvršio se je prema dosadašnjoj istrazi na sljedeći način: Prigodom uapšenja nekog mladića, koji se je, zahtijevajući novo odijelo, bezobrazno ponašao, te je nekom činovniku u taboru prijetilo nožem, bacalo se je kamenjem na oružnike, koji su ga pratili, što se je od nekog vremena žalibože već često dogodilo proti stražarskim osobama. Jedan jedini oružnik, koji je ovoj dvojici htio priteći u pomoć, došao je uslijed bacanja kamenja u tako neugodan položaj, te je, pošto je opetovano ali uzalud upozorio, neka se prestane bacanjem kamenja i pošto je zagrozio upotrebom oružja, nataknuo na pušku bod. Pošto mi nije to pomoglo, te se uz smijeh protiv njega i dalje bacalo kamenjem, upotrebio je konačno oružje i pogodio li godišnjeg Antuna Puclija. Kako je obdukcija dokazala, ciljao je oružnik u zemlju te kod toga smrtonosno pogodio dječaka, koji se je slučajno u onom trenutku sagnuo k zemlji. Kako već spomenuto, blo je oružnik sam. Bez ikakvog su temelja glasine, da je tobože bilo privučeno čitavo oružništvo, koje se nalazi u taboru i da je u taboru nastala pobuna.

IZ RUSIJE.

T a š k e n d, 4. (Petrogradska brzojavna agentura). Iza jučer prije podne nastupjelog se je razmjernog mira položaj opet pogoršao, pošto je radničko i vojničko vijeće proglasilo generalni štrajk, kako bi prosvjedovalo proti izaslanju kaznene ekspedicije. Tramway, javna rassvjeta i tiskare su izvan prometa. Vlada je proglasila opsadno stanje.

P e t r o g r a d, 5. (Reuterov ured). Tečajem je rasprava demokratske konferencije došao sinoć na večer ministar-predsjednik Kerenski te uputio u jednom govoru na pogibelj, koje prijete sa strane čisto socijalističkog ministarstva koll po izvanjsku, toll po unutrašnju politiku. Izjavio je, da može samo koaliciona vlada spasiti zemlju. Stvori li se drugi koji zaključak, to će se njemu podvrći, ali ujedno zatražiti svoj otpust.

P e t r o g r a d, 5. (D. u.) Petr. br. agentura. U glavnoj se je skupštini radničkog i vojničkog vijeća zaključilo, da se ponovno bira izvršni odbor. Nato je prihvaćen zaključak, u kojemu se veli: Državu ugrožava nova proturevolucija, jer i dalje postoji organizacija kapitalističkih proturevolucionaraca. Sada će se na primjer u Moskvi vršiti konferencija političara, na koju se je osnivalo Kornilovo gibanje. Umjetno priredjena demokratska konferencija nije sposobna, da riješi pitanje vladalačke vlasti. Predparlament, u kojemu su u većini konzervativni elementi, bit će samo izlika za novu nagodbu sa buržoazijom. Proturevolucija može se svladati samo organiziranim sredstvima revolucionarne demokracije, koja mora stoga čim prije napeti svoju snagu, da u državi dodje do vladalačke moći. Mora se odmah sastati sveopći kongres svih radničkih i vojničkih vijeća, da vijeća o zajedničkom postupanju.

P e t r o g r a d, 5. (D. u.) Petr. brz. ured. Glavni je odbor povukao na mornaričko ministarstvo postavljene zahtjeve te je zamolio vladu neka spor smatra poravnanim i neka odbora ne raspusti.

H e l s i n g f o r s, 5. (D. u.) Senatori izradiše nacrt za nov politički sistem u Finskoj. Isti će biti republikanski. List „Tokse“ obznanjuje o temeljima novog sistema sljedeće: zakonodavne

će funkcije vršiti zemaljski sabor. Najviša će glava u državi biti predsjednik, koji će na temelju općeg izbornog prava biti izabran na 5 godina. On će imenovati ministre, odobriti od zemaljskog sabora prihvaćene zakone, namjestiti više činovnike te imati pravo pomilovanja. Nakon proglašenja neovisnosti izabrat će zemaljski sabor svoje zastupnike za mirovnu konferenciju. Rusija će poslije rata povući svoje čete iz Finske te predati sve tvrdjave, koje sada drži u posjedu.

SA RATISTA.

Beč, 5. Ratni izvjestiteljski stan javlja: Talijansko bojište. Brdo je Sv. Gabriela sad kao i prije pozorištem neprekinutih bojeva. Jučer smo u jutro suzbili talijansku navalu, upe- renu protiv naših postojankama na zapadnim obroncima. I neprijateljski su patroljski pothvati prema sjevernom obronku ostali bez uspjeha. Čitav je odsječak stajao, osobito u popodnevnim satovima, pod teškom topovskom vatrom. I na visoravni Banjšćica bila je povećana djelatnost topništva. U Vipavskoj je dolini došlo do bojeva sa ručnim granatama.

RAZNI BRZOJAVI.

Beč, 5. Ratni izvjestiteljski stan javlja: U krugovima je pučanstva kroz neko vrijeme proširana vijest, da se može molbi za dignuće iz vojne službe prema zapovijedi Njegovog Veličanstva udovoljiti samo putem narodnog zastupnika. Uslijed toga stiže na zastupnike često sva sila ovakvih molba. Stoga se priložuje, da ova vijest dakako nema nikakova temelja. Mjerodavni krugovi rade kod dignuća iz vojničke službe samo po postojećim propisima.

Beč, 5. Ministarstvo za zemaljsku obranu obznanjuje: U ovaj se čas uporabljuje u različitim pripomoćnim službama još uvijek mnoga momčad, koja bi mogla doći u obzir prema svojim sposobnostima za službu na fronti ili barem kod etapnih četa. Kako bi se provela izmjena te momčadi, bit će u najskorašnje vrijeme u većem opsegu pučkoustaske osobe, koje kod stavnje za pučkoustaske službe s oružjem nijesu bile pronadjene sposobnima, u smislu § 26. propisa glede organizacije privučene u službu. Privući će se godišta 1891, do 1868., a u prvom redu oni, koji se dobrovoljno jave, nadalje one osobe i zvanja, koje uopće ne rade u svom zvanju ili izvršuju zvanja, koja u ovo doba nijesu apsolutno nužna. U javnoj službi namješteni, kao i osobe, koje su zaposlene u prometima, koji služe u vojničke svrhe, ne dolaze u obzir.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJESTAJ.

Beč, 6. (D. u.) Službeno se javlja:

Talijansko bojište.

U odsječku Sv. Gabriela skršila se je talijanska navalna, poduzeta pod večer.

Inače ni sa kojega bojišta da se javi što osobita.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMAČKI RATNI IZVJESTAJ.

Berlin, 6. listopada. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: U bojnog području flandrijske je fronte ojačala preko dana žestoka zaprežna vatra na večer u pojedinim valovima bubnjarske vatre između Poelcapelle i Gheluvelde. Engleskih navala nije bilo. Napredujući su izvidnički odjeli bili suzbijeni.

Bojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Sjeveroistočno od Soissons porasla je na večer topniška djelatnost na jakosti. Sjeveroistočno od Reimsa izjalovio se je francuski sunak. Na obje su strane provalile naše nasrtajne čete kod Malancourta, Betincourta, Forgea, Samogneuxa i Bezonvauxa u neprijateljske postojanke i povratile se svagdje sa zarobljenicima.

Burno je vrijeme spriječilo djelatnost ljetača. Oboreno bje pet neprijateljskih ljetača. Poručnik je Müller stekao 29. zračnu pobjedu.

Istočno bojište.

Nikakove veće bojne djelatnosti.

Macedonsko bojište.

Češće se je medju sobom borilo topništvo živahnije nego inače. Istočno od Dojranskog bje jezera odbijena navalna nekog engleskog bataljuna po bugarskim zaštitnicama.

Prvi majstor glavnog sijela Ludendorff.

Govor zastupnika dra Laginje

na sjednici od 27. rujna o. g.

(Konac.)

To je samo dokazom, da nesmiljeno obećanjima vlade poklanjati mnogo vjere, jer smo uslijed prakse austrijske uopće došli do uvjerenja, da nam ta uprava ne prija. Molim, da mi se oprost, jer se ne mogu finije izraziti. Počevši od prvoga dana, otako nekako ustavno zastupamo svoj narod, u saborima, u parlamentu itd., uvijek smo isticali načelo, da mi, što se tiče našega pučanstva — za druge se narode ne trebamo starati, jer imadu množinu inteligencije i mogu za sebe dostatno da se brinu — shvaćamo primjerice pučko školstvo tako, da bude pučka škola na šelu u prvom redu malena gospodarska škola, ako smijem tako da se izrazim, a pučka škola u trgovinama i gradovima nasuprot obrtna pučka škola. U tom pogledu, barem što se tiče naših zemalja, nije učinjen a ma ni korak prema unaprijed. Pučka je škola danas takova, kakova je bila prije pedeset godina, ona nam ne donasa ništa za veliku masu pučanstva, ona uopće nije ništa vrijedna.

To sam htio da kažem obzirom na javnu obuku. Glede

bogoštovja

ne trebam dalje da govorim, dostatno je, ako ustvrdim, da mora niže svećenstvo kod nas na šelu živjeti pod najtežim prilikama, a to osobito sad, gdje su živežna sredstva tako oskudno odmjereni, i u mjestima, gdje svećenik ne može obradivati svog vlastitog tla, jer niti je vlasnik, niti užitelj istih, te je život naših svećenika upravo gladovanje. U tom se pogledu nije državna vlada dosada a ma ni izdaleka brinula tako, kako bi to zaslužila čast ovoga staleža i njegove zasluge prema pučanstvu, a i prema javnosti.

Gospodo! Uzmimo primjerice kod nas dolje javne urede. Mi bivamo od dana u dan uslijed rata i u vrijeme, gdje bi bilo ponnajviše uputno, da se stvara mir, germanizirani, pučanstvo se ne smije prituživati na to, ili je postalo već tako indolentnim, da se uopće ne će prituživati, jer sve pritužbe dosad nijesu dovele ni do česa. U tom pogledu treba samo da pomislim na naše pogranične zemlje, u narodnom pogledu smatrane kao takove, na Korušku i Štajersku. (Bravo! Bravo!) Ne uredovni jezik onih ureda, koji su u višem pogledu zajedno državni, nego uredovni jezik onih ureda, koji za posve malena okružja, primjerice za sudbena okružja, za porezna okružja, za kotarska poglavarstva itd., jest isključivo njemački jezik. I još nam se tad kaže: mi ne germaniziramo, mi ne ćemo vaše narodnosti uništiti. No pravo stanje, činjenice, upućuju nas na nešto drugoga, a to jest, da naše pučanstvo uz takove prilike trpi, jer se ne može protiv pravu i zakonu svoje narodnosti, svog pravog bića tako razvijati, kako bi to moralo da bude.

Tako mi se pričinja, gospodo, neobično opširan programni govor njegove ekscelencije gospodina ministra-predsjednika ne možda programnim govorom kandidata za zastupničku kuću, nego prije govorom, koji bi držao učitelj pred nekoliko mladih ljudi, koji su svršili ispit zrelosti i moraju da izadju u svijet i zaposjednu svoja mjesta u raznim smjerovima javnoga života. Tom im se zgodom tumači sva težina, ali i sva nada, što bi bilo od potrebe ovom zgodom da se učini i gdje imadu svi i sa svim silama sudjelovati. Po mom je mišljenju to neka vrst idealizma, ali osobita vrst idealizma, takova što zastupnicima raznih narodnosti u Austriji stavljati pred oči, što se ni uz najbolju volju ne može a ma ni u stotom dijelu sa strane vlade izvesti. Jer ja mislim, gospodo,

vlada se njegove preuzvišenosti vi-teza pl. Seidlera nalazi u velikoj za-bludi.

Ne ću proricati, no pitam, ako primjerice dodje do toga, da ta definitivna vlada ne primi od narodnog zastupstva ovlaštenje, da državne poslove vodi dalje — ovdje moram da se ispravim, ovo ovlaštenje ona ima — ali prisvajati si izdatke za vođenje poslova, ako lijepog nekog dana ostane bez te dozvole, što se mora dogoditi? Ili mora ova vlada odstupiti, ili mora parlamentu, kako se obično veli, kazati „Zbogom“, parlament poslati kući. Što će biti gore, o tom ne ću da sudim, to je stvar visoke vlade i onih, koji do našeg parlamenta, nešto drže ili možda ne drže; ali sa našeg stanovišta, osobito sa stanovišta našeg kluba, moram već sad kazati, da bi nas visoka vlada kod ovakove eventualnosti našla posve ravnodušne. Ode li ona ili odemo

li mi, za nas je posve ravnodušno; naš narod, oni, koje mi zastupamo, u koliko su ostali na životu, oni ne će otići, oni će ostati i ti će tražiti svoja prava bilo od ove ili koje buduće vlade. (Živahno odobravanje i pljesak.)

Ja mislim sad, da moram preći na glavnu stvar, i to kraći dio

govora njegove ekscelencije gospodina ministra-predsjednika. Naime pravom političkom programu. Ovaj politički program stoji prema mom mišljenju u veoma uskom savezu sa gospodarskim programom. Politički kažu narodi: Mi Poljaci hoćemo jedinstvenu državu. Ali ono, što dalje ne kažu, nešto se možda dađe predmijevati prema povijesti i prema poznavanju toga naroda, daljnja je posljedica takovog stanovišta poljačkog naroda, naime posve prijateljsko osjećanje i posve prijateljski život s drugim narodima ove monarhije, a možda slobodnim porivom, slobodnom voljom uzi savez, nego li bi bio onaj, koji bi se eventualno prisilno podržavao između ostalih dje-lova monarhije i slobodne Poljske. Zastupnici češkoga naroda vele: Mi hoćemo samostalnu državu u savezu s drugim zemljama i narodima u monarkiji. Mi Hrvati, Srbi i Slovenci — ja ih navadjam alfabetskim redom — mi smo dne 30. svibnja o. g., kadno smo stupili u novo zasjedanje, izjavili, da tražimo narodno samostalno političko tijelo u koje se imaju sjediniti sve zemlje monarhije, u kojima stanuje naš puk, naš narod i da mi to tražimo na temelju narodnog načela i hrvatskog državnog prava. Gospodo, to je minimum onoga, što mi...

Predsjednik (prekidajući): Molim, gospodine kolego, vrijeme je za Vaš govor prošlo.

Zastupnik dr. Laginja: Molim lijepo gospodine predsjedniče, samo pet časaka i pozivam se na praksu, koja se je jučer provadjala kod gosp. zastupnika dra. Adlera.

Predsjednik: Molim, oprostite mi, to ne stoji, gospodin je zastupnik dr. Adler govorio za tri govornika.

Zastupnik dr. Laginja: Ja ću odmah svršiti, gospodine predsjedniče, imajte dobrotu!

Dakle gospodo, narodi u Austriji, i to naj-industrijalniji, najbogatiji narod, kao što su Česi, zatim poljački narod, koji je tako važan uslijed svoje povijesti kao i uslijed svog geografskog položaja i svoje kulture, te naš narod dolje na jugu monarhije, koji je važan radi Jadrana i radi svih velikih svjetsko-gospodarskih pitanja, koja su s time u savezu, ovi veliki narodi ustanovljuju svoj program i vele: mi hoćemo tonak i ovako, jer držimo, da su došla vremena za uredjenje skupina naroda i zemalja pod Hapsburgovcima. A što na ova velika pitanja, koja su bez sumnje od interesa nesamo po našu monarkiju, ne samo po austrijsku vladu, nego po svijet, veli austrijska vlada? „Dajem vam razdlobu u okružja!“ (Veselost i medju-klici.) To su takove nasuprotnosti u temeljnom političkom nazoru, da između ova tri naroda i vlade, koja je sad na kormilu, ma i uz najbolju volju s obje strane apsolutno nije moguće, da dođe do sloge. (Bravo!)

Predsjednik (prekidajući): Molim, gospodine kolego, da svršite!

Zastupnik dr. Laginja: Još časak, gospodine predsjedniče! Molim lijepo, ta ja govorim sad tako rijetko, da bi se možda zaista isplatilo, kad biste imali malo milosti sa mnom. (Veselost.)

Što se tiče političkog programa, moram se osobito još posve ukratko osvrnuti na dvije stvari. Iz političkog se programa, koji nam je eto predložila vlada, razabire, da vlada stanovitaj nekoj ideji, koja je onomadne sa njemačke strane doprla u javnost, po svoj prilici nije nekklona.

Predsjednik (prekidajući): Molim, gospodine kolego, da svršite. Vi ste svoje vrijeme već za deset minuta prekoračili.

Zastupnik dr. Laginja: Pod konac spominjem, kad bi se visoka vlada dala na zapljenu, ili kako se bojimo, na

izvlaštenje našeg brodarstva, našeg brodogovnog prostora, neka se čuva toga, jer to ne bi bilo više čisto austrijsko pitanje, to bi bilo nešto više, jer što apsolutno ne damo uzeti. Molim Vašu ekscelenciju, da uvaži, e je ono malo, što imademo naših brodova u Jadrano, znoj naših mornara,

Nedjelja 7. listopada 1917.

koji do pred nekoliko godina nijesu imali ni životnog osiguranja, koji su žrtvovali svoj život bez pravedne odštete.

Dakle, kako rečeno, mi ne bismo toga trpjeli ni uz koje prilike, jer ono, na što bi vlada u slučaju subvencioniranja imala pravo, naime na smjerove plovidbe, na tovarne stavke, na uredjenje putova itd. to su oni već odavna provadjali.

Što se konačno tiče njegove ekscelencije

glede Dalmacije,

to moram ukrajno istaknuti, da se Austrija i Ugarska u tom pogledu tako jako prepiru, da prema mom nazoru ne trebamo iz vlastite inicijative kazati: to će urediti drugi faktor, nego je jasno samo o sebi, na temelju izjava dra. Wekerlea od 12. o. mj., i izjava njegove ekscelencije od 25. o. mj., da je sporazumak, suglasica izmedju Austrije i Ugarske glede toga, kuma pripada Dalmacija, isključena, jer ondje vele: prema državnom načelu, na koji je kralj bio prisegao, pripada Dalmacija zemljama krunne sv. Stjepana, a VI. ekscelenciji, g. ministre predsjedniče, velite: na temelju austrijskog državnog načela pripada Dalmacija Austriji. A mi, Hrvati, Srbi i Slovenci, velimo Vama, ekscelenciji, i gospodinu dru. Wekerleu: naći će se neki treći, koji će kazati: ova zemlja Dalmacija pripada onomu narodu, kojega su kraljevi ondje zakopali, koji govori jezik te zemlje i kojega se životom živi u Dalmaciji. (Živahno odobranje i pljesak.)

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJI

Ruski:

5. listopada. Sjeverna fronta. U smjeru na Jakobstad djelatnost obostranog topništva. Na ostaloj fronti puščana paljba i izvidjaji.

Jugozapadna fronta. Puščana paljba.

Rumunjska fronta. U okolici mjesta Poljana (10 versta sjeverozapadno od Hofina) ostavio je neprijatelj prednje postojanke u jarcima i povukao se natrag u nešto po njega povoljnije položaje. Na ostaloj fronti nikakove promjene osim slabe topniške vatre.

Kaukaska fronta. Ništa bitna.

Istočno more. U noći na 3. listopada poduzela su neprijateljska pomorska ljetala izvide kod Zerela (Oesel) i kod Hajnahna (60 versta južno od Pernova). Ustanovljeno je, da je uslijed eksplozije u Zerelu poubijano 70 osoba, a 44 ranjena.

Crno more. U okolici su Bospora razorile naše torpednjače dvije neprijateljske jedrenjače, kreale ugljenom. Kod Sevastopolja dopremili smo 39 turskih zarobljenika. Skupine su neprijateljskih ljetala poduzele ophod kod mjesta Krasin, južno od dvorca Gimalovka. Izbacile su 80 bomba. Tri su vojnika usmrćena, četiri ranjena.

Engleski:

1. listopada. U mjesecu rujnu 1917. dopremili 5296 zarobljenika, medju njima 146 časnika. Nadalje smo zaplijenili 11 topova, medju njima 3 teška, 57 mužara i 377 strojevnih pušaka. Zračni su odnosi glade vidika bili jučer povoljniji, tako te su naši ljetaci revno podupirali topništvo i mogli činiti fotografske snimke. Bojne su operacije ljetala trajale neprekidno dan i noć. Na uzletištu u Gontrode, na spojne puteve na bojnopolju, kao i na neko skladište i na skladište nekog glavnog stana kod Cambraia izbačeno bje preko 11 tona raspršljivih tvari. Neprijatelj je sa svoje strane izbacio tečajem noći mnogo bomba, koje su učinile ali samo neznatnu vojničku štetu.

1. listopada ujutro. Tečajem noći opstrjeljavao je neprijatelj u prosljetku nove položaje istočno od Yperna žestoko, no učinio je samo malena napredovanja, kako bi poboljšao svoje položaje. Neprijateljska je navalna četa pokušala posljednje noći, da prodre sjeverno od Cunesourta u naše jarke, no bila je uz gubitke odbijena vatrom iz naših pušaka i strojnica. Neprijatelj je pokušao tri daljnje navale u susjedstvu Lensa. Sve su tri bile odbijene, u jednom slučaju iza žestoke borbe.

5. listopada. Reuterov ured javlja iz istočne Afrike: Borba je sad ograničena na ugao kolonije. Poteškoće su glede opskrbe četa potpuno svladane. Englezi su zaposjeli Masinde jugozapadno od luke Kilva Kivindje. Konjanice stoje kod rijeke Moekuru, 120 milja zapadno-jugozapadno od Kisvere Lindi postignuta bje u jugozapadnom smjeru Terdula. Zaposjeli smo ušća Mikindani i Rovuma. Portugalci gospoduju rijekom Tunduru sve do obale Zur. Belgijci su uznapredovali sve do nekoliko milja pred Ma-

tenge. Livale i Masa, te znatne još neke točke u njemačkom posjedu bivaju od dana u dan sve uže zaokružavane.

Francuski:

5. listopada popodne. Neprijatelj je bez uspjeha pokušao više provala tečajem noći, osobito u Champagni, istočno od Butte de Soncin, i u gornjoj Alzaciji prema potoku Micheli žestoka topniška djelatnost na desnoj obali Moze i u okolici Bezonvauxa i uzvisine 344.

5. listopada na večer. Na fronti smo Aisne odbili dva njemačka pokušana pothvata jugoistočno od Chevreuxa i istočno od Cernya. U Champagni zapadno od Navarina i u gorskom predjelu obostrana djelatnost topništva. Na desnoj je obali Moze uzelo naše topništvo neprijateljske skupine, koje su bile najavljene u okolici šume Carjagres, pod vatru i raspršilo ih. Na ostaloj je fronti blo dan miran.

Istočno bojište. Na čitavoj je fronti bilo mirno osim u luku Cerne i sjeverno od Monastira gdje je topniška borba prilično žestoka.

Domace vijesti.

Promjena kod redarstvenog odjela okružnog glavarstva. Dosadašnji upravitelj redarstvenog odjela okružnog glavarstva dr. Josip Mekuš, premješten je u Trst, a uprava je redarstva povjereniku dru. Maksimilljanu Platteru.

Za slučaj zračnih navala. Oni stanovnici ulice Sofije Hohenberg, Valle i okolice, koje su dosada u slučaju navale upotrebljavali sgrađu uprave c. i kr. skladišta za opskrbu, koja je bila dosada dobrovoljno u tu svrhu ustupljena, a koja u budućee ne može više biti upotrebljavana kao zaklonište, pozivlju se, da dignu druge legitimacije kod prijavnog ureda c. kr. kotarskog poglavarstva za vrijeme od 8—12 sati prije podne. Hohenbruck, s. r.

Našom radništvu. Kad hoćemo, da se pozovemo za kakvu novčanu pripomoć na naše radništvo, to činimo teškim srcem, i nemamo snage, da stupimo pred njih, jer pojмимо i osvjedočeni smo o slabom stanju našeg radništva, kojemu je eto već preko dvije godine obitelj daleko od njihovog kućnog praga, a ono uz svoju kukavnu plaću mora obitelj znatno da potpomaže, a više puta žalibože i posve uzdržava. Ali kao što nasa momčad ratne mornarice izkazuje požrtvornost u velikoj mjeri, nadamo se, da ne će zaostati niti naše radništvo za njom i da će položiti darak na oltar domovine, u koliko mu njegove prilike dozvoljavaju. Poznata je stvar, da se je znalo odazvati naše radništvo, bilo kad i kojekakovom narodnom pokretu u najvećoj mjeri i pokazali svoj opstanak i svoju snagu. A kad bi se i sad odazvalo, i kad bi svaki naš radnik darovao samo po jednu krunu, ne samo da bi se sakupili, za našu najpotrebitiju svrhu, za odgoj naše djece, par hiljada kruna, nego bismo time dokazali još i to, da mi želimo i hoćemo naših škola, koje nam pripadaju. Dokazali bismo, što smo dosada prigodom izbora više puta dokazali da nas ima — ima nas Hrvata. Toga radi preporučamo svim našim radnicima, da se odazovu našoj stvari i podupiru onu dječicu, koja će ih blagoslivljati i s one strane groba, a mladim radnicima stavljamo na srce, da se zauzmu i počmu sakupljati medju svojim bližnjim i poznatijim drugovima, te neka dostave ovoj upravi lista imena darovatelja, koja će ih u svoje vrijeme objelodaniti. Radnici! Poduprite naše škole; time ćete poduprijeti sama sebe i cijelo vaše potomstvo!

Ured za posredovanje radnje javlja, da ima na raspolaganje jednu prodavačicu, koja poznava njemačkog jezika. Dalje pozivlje sve nezaposlene domaćice i one, koje su putem gornjeg ureda u zadnje vrijeme bile zaposlene, neka se čim prije prijave kod istog ureda od 8—12 sati prije podne.

Poštanska vijest. U Bukovini posluju opet: 1. za obični pismovni pošt. saobraćaj pošt. ured Leszkowka; 2. za pismovni i novčani saobraćaj pošt. uredi: Isvor, Moldausch-Banilla i Szypot-Camerale; 3. za novčani saobraćaj pošt. ured Wisnitz na Czeremosu.

Nogometna utakmica. Danas u 4 sata popodne održavat će se na stražnjem vježbalištu mornaričke vojarne nogometna utakmica medju F. B. C. „Olympia“ i momčade pomorske ljetalacke stanice u P.

Glazba. Danas popodne svirati će glasba ratne mornarice na obali „Franja Josipa I.“ slije-

deće komade: 1. H. Dostal: „Port Arthur“, koračnica. 2. A. Mailart: Overtura iz opere: „Pustinjakovo zvono“. 3. O. Nedbal: „Vincilarka“, valčik. 4. J. Král: „Madžarske pjesme“, potpouri. 5. G. Bizet: Fantazija k operi „Carmen.“ 6. J. Fučík: „Triglav“, koračnica. — Početak u 5 sati.

Izgubili dom — sada pak još materinski jezik. Pod gornjim naslovom čitamo u „Domoljubu“ slijedeću vijest: „U taboru bjegunaca u Steinklamu je do 300 djece hrv. i tal. jezika, koji su doma iz okolice Pula, te su tamo pozlazili u hrv., dotično u tal. škole. U taboru su za nje uveli njemačku školu i njemačku obuku, koje Nijemstvu ne će ništa koristiti, a škoditi će izobrazbi dotične djece. Zar je u Nijemstvu doista takovo blaženstvo? Tu stvar neka bi više ili bliza ugledali naši zastupnici.“

Milodari za hrvatske škole u Pull. Prigodom otvorenja hrvatske škole u Pull, sakupljeni su medju jugoslavenskom momčadi i položeni kod uprave lista slijedeći doprinosi:

Na Njeg. Vel. brodu „Prinz Eugen“ K 524—; darovaše slijedeća gg. po K 10—: Janko Blažič, Ivo Lorenčin, Juraj Tomić Filip Baran; po K 7—: Anton Žuvela, Šime Petković; po K 6—: Ivo Zore, Marko Restović, Ivan Plenković, Stanislav Rilić, Božo Veldić Vjekoslav Jelovčić, Kuzme Lukin; po K 5—: Aleksandro Rukavina, Stevo Bucalo, Marko Strpić, Pavao Sabilić, Josip Antić, Marin Cetinić, Ivo Sardellić, Krsto Matković, Mari. Lušić, Jakov Dučić, Andrija Jerković, Jakov Miletić Filip Lelas, Karel Tuma, Lovre Lovrić, Božo Burmeta Frane Hero, Mate Škunca, Danko Mihaljević, Gjurjo Maglarević, Vilko Klan, Albert Sinigaj, Ilija Popović, Ivan Čučković, Ljubo Barišić, Ilija Devčić, Daniel Kaštropil, Petar Dorotić, Ante Dujmović; po K 4—: Ignac Diraka, Ivan Zaninović, Šime Vranić, Ante Pirin, Petar Dumančić, Dujo Tadin, Nino Lušić, Vjekoslav Dimanić, Marko Borovina, Juraj Šarijan Jakov Billić, Petar Bačetić Josip Tomičić, Josip Harbrić, Paško Kaliterna, Nikola Čučković, Josu Kulušić, Ivo Mahulja, Šime Dundov, Marijan Tudorec, Ivan Lozica; po K 3—: Josip Čotić, Vicko Arbanas, Vjekoslav Blečić, Dinko Pušić, Jožo Marlinović, Milan Kuštreba, Franjo Barbarić, Andrija Bonifačić, Nikola Senković, Ljubomir Kečvirić, Andjelko Biskupić, Augustin Poljak, Duje Veltman, Jerko Kuričić; po K 2—: Ivo Bolanča, Ivo Vnčković, Ivan Jurjević, Martin Belić, Frane Bljažević, Karlo Jurić, Ivo Knežević, Toma Jurković, Ivan Sokol, Anton Čolić, Ante Žitko, Jakov Sladojević, Jakov Percan, Dušan Tomić, Mate Škrinjarić, Jakov Pecotić, Frane Čepričić, Jakov Paškvan, Ivan Mihaliz, Lovre Ivankov, Petar Gavrančić, Ivan Jadrilev, Anton Orlić, Petar Ogulčić, Petar Čelić, Franjo Matković, Jovo Macura, Paulin Vlaho, Anton Mihačević, Josip Novak, Savo Škorić, Milan Petović, Grga Štrika, Ivan Volarić, Vjekoslav Jakominić, Ivan Strilić, Petar Kapor, Frane Andrić, Srećko Branica, Jure Debelić, Aleksandar Veber, Dragutin Papirnik, Frane Škrobica, Lugero Kumičić, Frane Pikon, Alois Dolenc, Mate Špain, Dragutin Maruhnić, Andrija Benčan, Ivan Jurić, Duje Dujmović, Mijo Odoričić, Peter Pavliš, Nikola Jončić, Vinko Babić, Ivan Radulj, Ilija Jurković, Vatroslav Vrban, Mijo Kazija, Jure Radija, Josef Müller, Djuro Bječić, Svetozar Žakić, August Naderer, Pavao Kačunić, Karl Šlesiger, Ivo Kocelj, Josip Mandrović, Jozef Špur; po K 1—: Mate Alić, Ivan Jelušić, Demarin Giuseppe, Kajetan Glavanović, Šime Čubrić, Vilmosz Kaszas, Nikola Brnas, Petar Ivić, Ivan Drasin, Ivan Jukopija, Luka Stjepović, Jakov Popov, Ante Ljubić, Ivan Barić, Augustin Tagljapetra, Visko Škurla, Bartol Maleš, Toma Bešlić, Jure Milić. Ista je svota objavljena već u jučerašnjem broju.

Prodaja ribe. U slučaju, da prispije riba prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imadu danas vlasnici živeznih karata počevši od broja 7901.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 279 od 6. listopada 1917.

Posadno nadzorstvo: nadporuč. Zellner.
Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“: štopski liječnik dr. Prandsteter.
Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici: pučko-ustaški liječnik dr. Buzolić.

Politeama Ciscutti.

Danas u nedjelju

velike kinematografske predstave
sa slijedećim rasporedom:

Slavodobitno kroz Crnogoru i Albaniju

II. dio naravna snimka.

Kroz labirint života

drama u 4 čina sa TEOM SANDTEN u glavnoj ulogi. — Novost za Pulu! — Veliki uspjeh!

Početak: 2, 3:30, 5 i 6:30 s. pop.

CIJENE za ovaj film: Ulaznica za parter i lože K 1.—; lože K 1'60; zatvoreno sjedalo 30 fil.; galerija 30 fil.

I za djecu.

Salonski orkestar.

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Iz knjige dugova života

drama u 4 čina sa MARIOM CARMU.

Početak 2:30, 3:55, 5:20 i 6:45 s. pop.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo si pridržava pravo promijeniti raspored.

„Hrvatski List“ može se kupiti u našoj podružnici, ulica Franz Ferdinanda 3, naproti „Custozi“ već od 6 sati jutro dalje.

Ratno osiguranje!

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročad osjeguravajući odlo u Pull, trg Custoza broj 45, časti se obavijestiti p. n. općinstvo, osobito pako one obitelji, koje imaju ili oca ili sinove u vojsci, da prima ratno osiguranje po ugodnijim cijenama nego li prošle podine. U interesu je sviju, da osjeguraju svoje, ne samo svoje na fronti, nego i one u zaledju, jer i prvi i drugi su u pogibelji. Nitko dakle nek se ne okani ove dobrotvorne prilike.

Za one, koji su već bili osjegurani, i kojima je prošlo vrijeme osjeguranja, prima se novo osjeguranje za dobu od jedne godine. Ovakovim će se strankama u cijenama mnogo popustiti t. j. ubrojiti će im se dio prošle godine već uplaćene svote u novu premiju. Time je dana prilika i siromašnijim slojevima, da se posluže ove pogodnosti.

Hrvati, Hrvaticice!

Sjetite se naše požrtvovne „Družbe sv. Ćirila i Metoda“.

ČITAJTE KNJIGE

: ZABAVNE, MODERNE I :
ODABRANE BIBLIOTEKE.

DOBIVAJU SE U KNJIŽARAMA
LAGINJA I MAHLER.

Molitvenik

„Isus prijatelj malenih“

dobiva se u papirnici
JOS. KRMPOTIĆ, Trg Custozza, br. 1.

„DANICA“ koledar

društva Svetojeronimskog

za godinu 1918.

dobiva se u papirnici

Jos. Krmpotić -- Pula

trg Custoza i u podružnici Fran Ferdinanda ul. 3.

HENRIK SIENKIEWICZ

Ta treća.

(Nastavak.)

— Jer se sve razvrglo bilo i tek se nedavno opet sredilo! Misliš li time reći, da kao zaručnik nemam prava upoznati se s gospodjom Jelom, to ti odmah odvracam: prije sam bio slikar, nego li zaručnik. Poradi nje valja da nesi u brizi?

— To si ne umišljaj. Ne ću da te k njoj vodim, jer je ne ću iznositi na jezike. Govori se, da je od nekoliko nedjelja pola Varšave u tebe zaljubljeno; nevjerovatne se stvari pripoviedaju o tvojim uspjesima. Tek jučer čula sam doskočicu, da si od deset božjih zapoviedi jednu udesio za sebe — znaš koju?

— Koji?

— „Da ne ćeš poželjati žene bližnjega tvoga... uzalud“

— Bože, ti vidiš moju zlu kob! ali doskočica je dobra.

— I za celo opravdana?

— Čuj me Evica, hoćeš li čitavu istinu znati? Svedj sam bio plašljiv i nespretan; nit sam imao niti imam sreće kod žena. Ljudi izmišljaju tko zna što, a medju tim i neslutiš, koliko je bilo istine u uzkluku: Bože, ti vidiš moju zlu kob!

— Povero maestro!

— Mani se talijanskoga... hoćeš li me povesti do gospodje Kolčanovske?

— Dragi Vlado, ne mogu... što te svijet

više drži za Donjana, to je manje sgodno, da te ja, glumica, povedem do žene samice, najpače do žene, koja tako na se oči svraća kao Jela.

— A za što smijem k tebi?

— Ja sam nešto drugo! Ja sam glumica, te mogu sebi primieniti Shakespeare-ove riječi: „Da si i čišća od suze i bjelja od sniega, potvori ne ćeš umaći!“

— Znaj, da bih mogao s uma s'ći! Dakle je svatko može upoznati, svatko može k njoj dolaziti, može je gledati, jedan ja ne! A za što? Zato, što sam dobru sliku naslikao i izišao donkle na glas.

— Sa svog stanovišta pravo govoriš — nastavlja Eva osmjehnuvši se. — No ti i ne pomišljaj, da sam već od prije znala, pošto k meni dolaziš. Ostržinjski je ovdje bio i nago-varao me, da je „bolje“, ako te k Jeli ne povedem.

— Ha, sad razumijem! ti si mu se obrekla!

— Niesam se obrekla, pače razljutila sam se... Ipak mislim, da je „bolje“, ako te ne povedem. Govorimo sad o tvojoj slici.

— Ne pominjaj mi ni slike ni slikarstva. Ali kad je tome tako, neka bude! Evo, ja ti se zajamčujem, da ću se u roku od tri dana upoznati s gospodjom Kolčanovskom, ma da i preobučen k njoj podjem.

— Preobuci se u vrtljara i ponesi joj kitu cvieća — od Ostržinjskoga.

U taj mi čas pada sasvim druga misao na um, koja mi se tako krasna čin, da se udaram po čelu, zaboravim na gnjev i ljutinu, koju malo prije prema Evi osjećah i povičem:

— Obečaj mi, da me ne ćeš odati!

— Obećajem! — odgovori izvjedljivo Eva.

— Čuj dakle; preobuci ću se u starca sa lirom. Odlelo i liru za to imam, u Ukrajini sam bio, pjesme umijem pjevati... Gospodja je Kolčanovska Ukrajinka, ona će me bez sumnje primiti, — razumiješ li sada...

— Vrlo originalna misao! — reče Eva.

No odviše je umjetnica, a da joj se ta misao ne bi svidjela; ta obećala je, da me ne će odati — a i nema, čemu da prigovara.

— Vrlo originalna misao — opetuje. Jela tako jako ljubi tu svoju Ukrajinu, da će proplakati, kad ovdje u Varšavi ugleda lirnika... A šta ćeš joj reći? Kako ćeš joj objasniti, da si amo nad Vlsu došao?

I Evu je nehotice zahvatio moj uzhit.

Malo kasnije sjednemo i stanemo kovati pravu zavjeru.

Ugovorimo, da ću se preobuci u lirnika, a Evica će po mene doći i uzeti me u kola, da previše ne svraćam radoznalih prizijavala na se, gospodja Jelena ne će ništa doznati, dok joj sama Evica tajnu po vremenu ne odkrije.

Ovoje, Eva i ja, posve smo zabavljeni našim naumom; zu tim joj stanem ruke cjelivati, a ona me za tim pridržni na doručku.

Večer provodim kod Suslovskih.

Kazimira se malo mrgodi, što u jutro niesar došao, ali ja poput angijela trpim njezinu zlovolju, te pri tom mislim na sutrašnju odluku... na Jelu.

(Nastavit će se.)